

Bijlage 3 Informatiebronnen

In deze publicatie zijn vele verschillende informatiebronnen gebruikt, die allemaal een gedeelte van de strafrechtsketen betreffen: slachtofferenquêtes onder de bevolking, de Politiestatistiek, het Herkenningsdienstsysteem van de politie (registratie van pv's van aangifte van misdrijven), COMPAS (de zaken die uiteindelijk naar het OM gaan en daar ingeschreven worden), en de systemen die de tenuitvoerlegging van straffen en maatregelen registreren. Zoals in hoofdstuk 9 is aangestipt, kunnen deze informatiebronnen niet zonder meer volledig met elkaar worden vergeleken. Onderstaand volgt een aantal redenen waarom dit niet volledig het geval is:

- 1 De gehanteerde definities en de eenheden waarin de aantallen zijn uitgedrukt, kunnen verschillen. Zo komen de definities van misdrijftypen die in de Politiestatistiek en in de slachtofferenquêtes gebruikt worden, niet geheel overeen. Verder registreert de politie misdrijven (processen-verbaal van aangifte), terwijl de rechtbankstatistiek uitgaat van zaken. Een misdrijf kan door meer dan één persoon zijn gepleegd, terwijl een zaak één persoon betreft, maar daarentegen verschillende misdrijven kan omvatten. Bij de verdere afhandeling kunnen verschillende zaken via zogenoemde 'voegingen' in elkaar worden geschoven. De figuren 8.1 en 8.20 laten zien dat het aantal door de rechter in 2009 opgelegde onvoorwaardelijke sancties groter is dan het aantal door de rechter afgedane zaken. Dit is het logische gevolg van het feit dat meerdere sancties per zaak kunnen worden opgelegd.
- 2 De criteria voor het indelen naar delicttype kunnen verschillen. Een slachtoffer kan een delict anders rubriceren dan de politie, en de politie anders dan het OM. Zo kan de politie een tasjesroof als geweldsdelict bestempelen, terwijl het OM besluit het als vermogensmisdrijf in te schrijven. Omdat een zaak verschillende misdrijven kan omvatten, waarbij het zwaarste misdrijf het indelingscriterium vormt, kunnen minder zware misdrijven in de rechtbankstatistiek buiten beeld raken. Zo zal een inbraak niet in de cijfers terug te vinden zijn wanneer deze gepaard gaat met moord.
- 3 Er verstrijkt tijd tussen de behandeling van een misdrijf of zaak in de verschillende onderdelen van de keten. Dit betekent bijvoorbeeld dat een in 2004 aangegeven en geregistreerd misdrijf mogelijk pas in 2005 bij het OM wordt ingeschreven en in 2006 wordt afgehandeld. Dit 'over de jaargrens heen vallen' zal de verhouding tussen cijfers beïnvloeden, vooral daar waar sterke en abrupte stijgingen of dalingen optreden.
- 4 Gebreken in registraties kunnen eveneens een rol spelen. Zo is onduidelijk in hoeverre de automatisering bij de politie de registratie heeft beïnvloed. Veranderingen in beleid (bijvoorbeeld het feit dat de politie de lichtere artikel 8 WVV-zaken sinds een aantal jaren naar het CJIB brengt in plaats van naar de OM-parketten) kunnen eveneens hun invloed op de statistische informatie hebben. De kwaliteit van de statistieken en de onderlinge consistentie is lang niet altijd optimaal.

- 5 Er zijn verschillen in de reikwijdte van informatiesystemen. Zo gaan de CBS-slachtofferenquêtes over misdrijven met *individuele personen of huishoudens* als slachtoffer en gaat de Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven van het WODC over criminaliteit tegen *bedrijven*. Deze twee informatiebronnen kennen enige overlap, maar niet duidelijk is hoe groot deze overlap is. Hoewel in de slachtofferenquêtes wordt benadrukt dat het gaat om wat respondenten als privépersoon hebben meegemaakt, bestaat de (theoretische) kans dat een geweldsdelict tegen een bedrijfsmedewerker tijdens zijn werk voor het bedrijf in beide enquêtes zal worden gemeld.
- 6 In tegenstelling tot de twee genoemde enquêtes bevat de registratie van de politie ook zogenoemde ‘slachtofferloze misdrijven’ (bijvoorbeeld drugshandel). Anderzijds blijven veel misdrijven buiten de politieregistratie, meestal doordat ze niet worden aangegeven of worden opgespoord. Daarnaast is het zo dat niet alle opgespoorde delicten door de *politie* zijn opgespoord. Er zijn vier zogenoemde ‘bijzondere opsporingsdiensten’, elk met een eigen specifieke opsporingstaak: de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst/Economische Controledienst, de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst, de Algemene Inspectiedienst en de VROM Inlichtingen- en Opsporingsdienst.

Bij het bekijken van de samenhang tussen de verschillende onderdelen van de strafrechtsketen dient rekening te worden gehouden met bovengenoemde vertekeningen en beperkingen.

In de navolgende tekst wordt ingegaan op de gebruikte gegevensbronnen, zoals kenmerken van de bron, informatiegebied, de periodiciteit van de dataverzameling, de relaties met andere informatiesystemen, privacyaspecten, beperkingen, eigendom en beheer van de databron.

1 De slachtofferenquêtes

Er worden veel delicten gepleegd die niet in de officiële registraties worden opgenomen: het slachtoffer heeft besloten om geen aangifte te doen, de politie kan alleen maar een waarschuwing hebben gegeven, of het incident komt nooit aan het licht. Om een beter beeld te krijgen van alle delicten, dus ook van het hierboven bedoelde dark number, kan aan een steekproef uit de bevolking of uit het bedrijfsleven worden gevraagd naar slachtofferschap van criminaliteit. Ook onveiligheidsgevoelens en andere aspecten in verband met criminaliteit kunnen via enquêtes in kaart worden gebracht.

De eerste slachtofferenquête onder de bevolking in Nederland werd in 1973 gehouden (Fiselier). In de periode 1973-1979 werd deze jaarlijks

door het WODC uitgevoerd (Van Dijk en Steinmetz). Sinds 1980 heeft het CBS – tot 1985 in overleg met het WODC – dergelijke enquêtes regelmatig gehouden: in de periode 1981-1985 gebeurde dit jaarlijks, na 1985 telkens in de oneven jaren, via de Enquête Slachtoffers Misdrijven (ESM). Met ingang van 1992 is de Enquête Rechtsbescherming en Veiligheid (ERV) de opvolger van de ESM. Deze continue enquête is in 1997 als module Recht opgenomen in het Permanent Onderzoek Leefsituatie (POLs), een continu CBS-onderzoek naar verschillende aspecten van de leefsituatie van de Nederlandse bevolking. Vanaf 2005 is deze module Recht binnen POLs vervallen. De belangrijkste onderwerpen zijn vanaf 2005 geïntegreerd in de Veiligheidsmonitor Rijk (VMR), die sinds eind 2008 is overgegaan in de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM; zie hieronder).

Sinds 1993 is in opdracht van de ministeries van Justitie en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) de Politiemonitor Bevolking (PMB) uitgevoerd. Tot en met 2001 was de PMB een tweejaarlijks onderzoek. Van 2002 tot en met 2005 is de PMB jaarlijks uitgevoerd. Ook de PMB is vanaf 2005 geïntegreerd in de VMR.

Vanaf 2005 zijn de belangrijkste onderwerpen uit de POLs-module Recht en uit de PMB, samen met elementen uit de Enquête Leefbaarheid en Veiligheid (L&V; een periodiek onderzoek naar de omstandigheden van leefbaarheid en veiligheid in de G31 gemeenten), geïntegreerd in één grote jaarlijkse enquête, de Veiligheidsmonitor Rijk (VMR). Deze VMR werd vanaf 2005 op landelijke en vanaf 2006 tot en met 2008 ook op regionale schaal uitgevoerd. De opvolger hiervan, de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM), levert naast landelijke en regionale informatie ook inzicht op subregionaal niveau.

Voor internationale vergelijking wordt sinds 1989 om de drie à vier jaar een slachtofferenquête uitgevoerd in diverse landen in en buiten Europa, de International Crime Victims Survey (ICVS, zie paragraaf 7 van deze bijlage).

Kenmerken van slachtofferenquêtes

Slachtofferenquêtes vormen een eigen en onafhankelijke bron van gegevens over veelvoorkomende criminaliteit. De slachtofferenquêtes zijn opgezet met als doel inzicht te krijgen in de totale omvang van de criminaliteit, vooral in die criminaliteit die niet in de officiële registraties wordt opgenomen, via een waarnemingsmethode die onafhankelijk is van de politieregistratie. De gegevens uit de slachtofferenquêtes hebben betrekking op het begin van de strafrechtsketen. Elk delict waarvan iemand slachtoffer wordt, kan in principe worden aangegeven bij de politie, en kan daarmee in theorie bijdragen tot opsporing en aanhouding van mogelijke verdachten.

Als men de landelijke slachtofferenquêtes onder de bevolking als een opeenvolgend geheel in de tijd ziet, zijn er vijf momenten aan te wijzen

waarop sprake kan zijn van een duidelijke trendbreuk. De eerste trendbreuk ligt in 1980, bij de overgang van de WODC-slachtofferenquête naar de ESM; de tweede is in 1993, toen de ESM overging in de ERV. Het derde breukmoment valt in 1997, toen de ERV opgenomen werd in het POLS. Het vierde moment ligt in 2005-2006 bij de overgang van de POLS-module Recht (en de daarnaast afzonderlijk bestaande gegevensreeks van de PMB) naar de VMR. De vijfde trendbreuk betreft de overgang van de VMR naar de IVM in 2008. Deze overgangen zijn gepaard gegaan met grotere of minder grote wijzigingen in onderzoeksdesign, vraagstelling, frequentie en/of periodiciteit. Om inzicht te krijgen in de effecten van dergelijke wijzigingen zijn bij enkele overgangen zowel de 'oude' als de nieuwe enquêtes tegelijk ('parallel') uitgevoerd. Dit is onder meer het geval bij de overgang van de ESM naar de ERV en van de VMR naar de IVM.

Beperkingen van slachtofferenquêtes

In de slachtofferenquêtes zijn de definities van een 'delict' niet gelijk aan de strafrechtelijke definities, zoals die in de Politiestatistiek en de justitiële statistieken worden gehanteerd. De betrouwbaarheid van de bevindingen is afhankelijk van (onder andere) het aantal respondenten en het aantal aangetroffen delicten in de steekproef. Ook het (beperkte) geheugen van de geënquêteerden kan de resultaten beïnvloeden, doordat respondenten zich bepaalde gebeurtenissen niet meer juist herinneren of verkeerd in de tijd plaatsen ('telescoping'). Verder wordt alleen over delicten met aanwijsbare slachtoffers gerapporteerd. Gegevens over slachtofferloze delicten (zoals heling en drugshandel) komen niet voor. Zeer zware vormen van geweld, zoals moord, komen per definitie evenmin voor. Verschillende slachtofferenquêtes laten vaak verschillende resultaten in hoogte en ontwikkeling van slachtofferpercentages en andere cijfers zien. Deze verschillen vloeien vooral voort uit verschillen in vraagstelling, in steekproefkader en in verslagperiode. Ook de wijze van enquêteren kan een rol spelen.

Zo zijn de delicten in de CBS-enquêtes vanaf 1992, in de VMR en in de IVM in het algemeen strikter gedefinieerd dan in de PMB en de eerdere CBS- en WODC-enquêtes. Slachtofferschap heeft in de ESM betrekking op twaalf maanden in het voorgaande kalenderjaar, in de CBS-enquêtes vanaf 1992 (POLS en ERV) is dit twaalf maanden voor de interviewdatum (dus 'gemiddeld' zes maanden in het huidige en zes maanden in het voorgaande kalenderjaar). Ook de referentieperiode in de PMB en in de VMR is twaalf maanden vóór de interviewdatum, maar dit komt bij benadering overeen met het voorgaande kalenderjaar. In de IVM, die jaarlijks in het vierde kwartaal wordt uitgevoerd, valt deze referentieperiode grotendeels samen met het lopende kalenderjaar.

Slachtofferschappen worden in deze rapportage toegedeeld aan het kalenderjaar waarin het zwaartepunt van de onderzochte verslagperiode valt. Voor de ERV en POLS wordt voor de verslagperiode het betreffende onder-

zoeksjaar aangehouden, evenals voor de IVM. Gegevens voor ontbrekende jaren zijn in een aantal gevallen geïnterpoleerd.

De respondenten voor de ESM tot en met 1984 werden getrokken uit gemeentelijke personenregisters (voor enkele gemeenten werd uit een adressenregister getrokken), voor de ERV vormde een postafgiftepuntenbestand het steekproefkader en voor POLS werden steekproeven getrokken uit persoonsregisters (GBA: Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens). Voor de PMB werd getrokken uit een telefoonregister, terwijl voor de ICVS willekeurige telefoonnummers worden gegenereerd (met een regionale stratificatie). De steekproef voor de VMR wordt getrokken uit een personenregister (de GBA), waarbij uit telefoonregisters bijbehorende telefoonnummers worden gezocht.

De interviews voor de ESM, de ERV en POLS werden persoonlijk bij de respondenten thuis gehouden, terwijl de PMB-respondenten telefonisch werden geïnterviewd. De VMR-interviews worden voor zover mogelijk telefonisch afgenomen, maar indien dit niet mogelijk is volgt een persoonlijk interview. In de IVM worden vier verschillende interviewmodes gehanteerd: internet, telefonisch, persoonlijk of schriftelijk (zie paragraaf 1.4).

1.1 CBS-slachtofferenquêtes (1980-2004)

Informatiegebied

De bevolking van Nederland van 15 jaar en ouder in particuliere huishoudens vormt de doelpopulatie van de slachtofferenquête. In alle CBS-slachtofferenquêtes wordt van verschillende soorten delicten en delictgroepen vastgesteld hoeveel personen daarvan slachtoffer zijn geworden in het voorgaande kalenderjaar (ESM) of in de twaalf voorgaande maanden (ERV, POLS), hoeveel van deze voorvallen bij de politie zijn gemeld en bij hoeveel een document (pv) is ondertekend. Bij de ERV en het POLS wordt verder nog geschat hoeveel delicten in Nederland hebben plaatsgevonden. Verder worden vragen gesteld over gevoelens van onveiligheid in verband met criminaliteit en over preventiemaatregelen tegen criminaliteit. De ESM onderscheidt handtastelijkheden binnen en buiten, exhibitionisme, bedreigingen binnen en buiten, inbraak, (brom-) fietsdiefstal, autodiefstal, diefstal uit of vanaf auto, zakkenrollerij, overige diefstal (niet eerder genoemd), beschadiging van auto, overige vernielingen (niet eerder genoemd) en doorrijden na aanrijding.

ERV en POLS onderscheiden geweldsdelicten, zoals seksuele delicten (in de ERV alleen aan vrouwen gevraagd), mishandeling, bedreiging; vermogensdelicten, zoals inbraak, fietsdiefstal, autodiefstal, diefstal uit auto, zakkenrollerij en overige diefstal; vandalisme, zoals diefstal vanaf/beschadiging aan auto, overige vernielingen; doorrijden na ongeval; kwaadwillige telefoontjes (wordt niet als delict geteld); overige delicten (worden niet verder geanalyseerd).

Kenmerken van respondenten en/of het huishouden zijn in alle CBS-enquêtes: leeftijd, geslacht, burgerlijke staat, huishoudensamenstelling, opleidingsniveau, inkomen, tijdsbesteding en dergelijke. Het belangrijkste geografische kenmerk is de urbanisatiegraad of de stedelijkheid van de woongemeente.

De CBS-slachtofferenquêtes zijn gebaseerd op een steekproef. De in de jaren 1981 en 1982 uitgevoerde ESM bestond hoofdzakelijk uit een personensteekproef, die voor enkele gemeenten werd aangevuld met een adressensteekproef. Vanaf 1983 is voor de ESM, en voor de ERV, het steekproefkader gebaseerd op het postafgiftepuntenbestand van de PTT. Per huishouden werd in de ESM slechts één persoon ondervraagd. Anders dan in de ESM werden in de ERV per huishouden, indien aanwezig, twee personen van 15 jaar en ouder geïnterviewd. De POLS-steekproeven ten slotte zijn personensteekproeven die werden getrokken uit de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA). In de ESM zijn steeds 5.000 à 10.000 personen ondervraagd. De ERV bevat jaarlijks 5.000 respondenten uit circa 3.000 adressen. In het POLS werden jaarlijks circa 50.000 personen voor het gehele onderzoek ondervraagd, van wie 10.000 voor de module Recht (waaronder slachtofferschap). Vragen over onveiligheidsgevoelens werden aan circa 5.000 respondenten gesteld. Er werd per soort enquête herwogen naar achtergrondvariabelen als leeftijd, geslacht en mate van verstedelijking. Alle enquêtes werden mondeling (face to face) afgenomen bij persoonlijk bezoek door een enquêteur.

Periodiciteit van de dataverzameling

De ESM is uitgevoerd in elk van de jaren 1981-1985, en sindsdien tot en met 1993 alleen in de oneven jaren. De ERV is uitgevoerd in elk van de jaren 1992-1996; het POLS werd eveneens jaarlijks uitgevoerd van 1997-2004.

Beperkingen

Door verschillen in onderzoeksdesign, waarnemingsmethode en vraagstelling zijn de resultaten van de CBS-enquêtes niet zonder meer vergelijkbaar met andere slachtofferenquêtes, zoals de Politiemonitor Bevolking en de Internationale Slachtofferenquête (ICVS). Ook de onderlinge vergelijkbaarheid tussen ESM en ERV is beperkt. De vergelijkbaarheid tussen de ERV en het POLS is beter, omdat de vraagstelling nauwelijks is gewijzigd.

Eigendom en beheer

De slachtofferenquêtes worden zelfstandig uitgevoerd door het CBS. Bestanden voor gebruik door derden worden beheerd door DANS (Data Archiving and Networked Services; voorheen Wetenschappelijk Statistisch Agentschap (WSA)) en zijn (tegen betaling) voor derden beschikbaar. De bestanden zijn niet herleidbaar tot personen. Daarom zijn er geen speciale privacyreglementen van toepassing.

1.2 *Politiemonitor Bevolking (1993-2005)*

De PMB is een landelijk bevolkingsonderzoek naar criminaliteit, onveiligheid, preventiegedrag van burgers en de ervaringen van burgers met de politie. In 2004 zijn vragen over verschillende aspecten van veiligheid en het functioneren van de politie aan bijna 50.000 Nederlanders voorgelegd. Deze informatie dient deels als aanvulling op geregistreerde gegevens over criminaliteit, vooral ten behoeve van het beleid op regionaal (politie-regio's) en landelijk niveau, en daarnaast ten behoeve van andere lokale relevante beleidseenheden. Net als de andere slachtofferenquêtes gaan de verzamelde gegevens over criminaliteit aan het begin van de strafrechtstroken. De doelpopulatie van de PMB is de bevolking van 15 jaar en ouder in particuliere huishoudens van Nederland, van de afzonderlijke politie-regio's en van eventuele andere onderscheiden administratieve eenheden.

Informatiegebied

Ook de PMB heeft betrekking op aantallen slachtoffers, het wel of geen (ondertekende) aangifte doen, de reden van eventuele aangifte, en eventuele geleden schade; voorts op het oordeel over het optreden van de politie, redenen van eventuele ontevredenheid, en preventieadviezen en informatie over slachtofferhulp. Daarnaast worden vragen gesteld over problemen in de buurt met betrekking tot diverse vermogensdelicten, verkeersoverlast, dreiging en verloedering, gevoelens van onveiligheid in verband met criminaliteit, preventiemaatregelen tegen inbraak, andere contacten van burgers met de politie en de tevredenheid hierover, en beschikbaarheid, zichtbaarheid, functioneren en optreden van de politie in de eigen buurt. De zogenoemde objectgebonden delicten zijn die delicten die de woning of een voertuig als object hebben: (poging tot) inbraak (woning als object), fietsdiefstal, autodelicten, diefstal uit/vanaf de auto en vernieling aan de auto. Persoonsgebonden delicten zijn: verkeersdelicten (aanrijding met doorrijden); geweldsdelicten, zoals bedreiging, mishandeling, portemonneediefstal met geweld; en overige delicten, zoals portemonneediefstal zonder geweld, overige diefstal, overige vernieling en andere delicten. De achtergrondkenmerken zijn beperkt; standaard worden alleen landelijke en regionale gegevens gepresenteerd.

Periodiciteit van de dataverzameling

In elk van de 25 politieregio's worden ten minste 1.000 personen telefonisch ondervraagd. Het onderzoek is na een beperkt onderzoek in 1990 (in 25 Nederlandse gemeenten) tussen 1993 en 2001 tweemaaljaarlijks en daarna tot en met 2005 jaarlijks uitgevoerd. De politieregio's hadden de mogelijkheid om extra respondenten te laten ondervragen via de zogenoemde 'opstapmethode'. Gevraagd wordt naar de ervaringen van de respondenten in de twaalf maanden voorafgaand aan de interviewdatum. De (telefonische) interviews zijn geconcentreerd in de maanden januari t/m maart.

Beperkingen

De vergelijkbaarheid met andere slachtofferenquêtes wordt beperkt door verschillen in (onder andere) het steekproefkader (telefoonregister versus personen- versus adressensteekproef), de herweging, de methode van dataverzameling (telefonisch versus persoonlijk), de vraagstelling en -volgorde van (onder andere) delicten, en de presentatie van resultaten (percenteringbasis, (sub)totaalcijfers voor groepen van delicten).

Eigendom en beheer

Het onderzoek werd uitgevoerd in opdracht van de ministeries van BZK en Justitie en een groot aantal politiekorpsen en was primair gericht op de afzonderlijke politieregio's. De politieregio's hadden de mogelijkheid om extra respondenten te laten ondervragen via de zogenoemde 'opstapmethode'. De belangrijkste resultaten van de PMB werden gepresenteerd in twee rapporten: een landelijk rapport, waarin de belangrijkste resultaten, en een tabellenrapport.

1.3 De Veiligheidsmonitor Rijk (2005-2008)*Informatiegebied*

De bevolking van Nederland van 15 jaar en ouder in particuliere huishoudens vormt de doelpopulatie van de Veiligheidsmonitor Rijk. Van verschillende soorten delicten en delictgroepen wordt vastgesteld hoeveel personen daarvan slachtoffer zijn geworden in de twaalf voorgaande maanden, in hoeverre deze voorvallen bij de politie worden gemeld, en of daarbij een document (zoals een proces-verbaal) is ondertekend. Er wordt een schatting gemaakt van het aantal delicten dat de inwoners in Nederland hebben ondervonden. Verder worden vragen gesteld over gevoelens van onveiligheid in verband met criminaliteit, over preventie-maatregelen tegen criminaliteit, over buurtproblemen, over algemene contacten tussen burgers en politie, en over het oordeel over de politie in de woonbuurt.

In de VMR worden de volgende delicten onderscheiden: geweldsdelicten (seksuele delicten, mishandeling, bedreiging); vermogensdelicten, zoals inbraak of een poging daartoe, fietsdiefstal, autodiefstal, diefstal uit auto, zakkenrollerij met of zonder geweld en overige diefstal; vandalisme (beschadiging/diefstal vanaf auto en overige vernielingen); doorrijden na ongeval en overige delicten.

Kenmerken van respondenten of hun huishouden (zoals leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, burgerlijke staat, huishoudensamenstelling, inkomen) worden zo veel mogelijk verkregen via koppeling met (geanonimiseerde) registerdata die bij het CBS via het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) beschikbaar zijn. Ook geografische achtergrondkenmerken (zoals stedelijkheid van de woonomgeving en van de woongemeente) worden via een dergelijke koppeling verkregen. Hierdoor kan de (beperkte) beschikbare

interviewtijd maximaal worden benut voor relevante onderwerpgerichte vragen, en ontstaan uitgebreide mogelijkheden tot nadere analyse. De VMR is gebaseerd op een personensteekproef, die wordt getrokken uit de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA). Jaarlijks worden voor het hoofdonderzoek in het eerste kwartaal per politieregio netto ten minste 750 respondenten ondervraagd, wat resulteert in ten minste 18.750 respondenten.¹ De enquêtes worden in principe telefonisch afgenomen, maar wanneer op het woonadres van de respondent geen telefoonaansluiting beschikbaar is, volgt een mondeling (face to face) interview met een bezoek door een enquêteur.

Periodiciteit van de dataverzameling

De VMR is in de jaren 2005-2008 jaarlijks uitgevoerd. Met het oog op de vergelijkbaarheid is de VMR in 2008 en 2009 ook op beperkte schaal (alleen landelijk niveau) in het vierde kwartaal uitgevoerd, tegelijk met de IVM.

Beperkingen

Door verschillen in onderzoeksdesign, waarnemingsmethode en vraagstelling zijn de resultaten niet zonder meer vergelijkbaar met eerdere en andere slachtofferenquêtes (PMB, POLS, L&V) en met de Internationale Slachtofferenquête (ICVS). Daarnaast kan er sprake zijn van steekproeffouten, meetfouten en non-responsfouten.

Eigendom en beheer

Opdrachtgevers voor de VMR zijn de ministeries van Justitie en BZK en het CBS, die daartoe een samenwerkingsovereenkomst zijn aangegaan. Het onderzoek wordt uitgevoerd door het CBS. Bestanden zijn in principe voor gebruik door de opdrachtgevers; gebruik door derden is na enige tijd mogelijk via DANS (voorheen WSA). Ook via het Centrum voor Beleidsstatistiek (CvB) van het CBS kunnen externe onderzoekers (onder strikte voorwaarden) onderzoek verrichten op microdata van het CBS. Daarnaast kunnen op aanvraag data beschikbaar worden gesteld (maatwerk).

De bestanden zijn niet herleidbaar tot personen. Daarom zijn er geen speciale privacyreglementen van toepassing.

¹ Dit geldt voor de standaard-VMR. Het additionele onderzoek, waarbij in de volgende kwartalen ten minste circa 1.000 respondenten per kwartaal werden ondervraagd, blijft hier verder buiten beschouwing. In 2005 is de VMR alleen op (beperkte) landelijke schaal uitgevoerd, met in totaal ruim 5.000 respondenten.

1.4 *De Integrale Veiligheidsmonitor (vanaf 2008)*

Informatiegebied

De doelpopulatie van de Integrale Veiligheidsmonitor vormt de bevolking van 15 jaar en ouder in particuliere huishoudens in Nederland als geheel, in afzonderlijke regio's of in afzonderlijke gemeenten of delen, of combinaties daarvan. De IVM bestaat uit een landelijke/regionale steekproef en lokale steekproeven, die tegelijkertijd worden uitgevoerd. De landelijke/regionale uitvoering is gericht op betrouwbare gegevens voor Nederland als geheel en voor de 25 afzonderlijke politieregio's; de lokale onderzoeken zijn daarnaast gericht op het verkrijgen van (extra) informatie voor afzonderlijke politieregio's of gemeenten, of onderdelen of combinaties daarvan.

De vragenlijst van de IVM is modulair opgebouwd, met verplichte en facultatieve vragenblokken. In het landelijke/regionale deel worden alle vragen opgenomen; op lokaal niveau kunnen facultatieve blokken desgewenst worden weggelaten. Ook kan lokaal een 'vrij blok' worden meegenomen.

Verplichte blokken in de IVM zijn: de leefbaarheid van de woonomgeving, buurtproblemen, onveiligheidsgevoelens in verband met criminaliteit, slachtofferschap van criminaliteit, en – indien nodig – achtergrondkenmerken. Vragen over aangifte bij de politie van het meest recente voorval zijn facultatief, evenals vragen over algemene contacten tussen burgers en politie, over het functioneren van de politie in de woonbuurt, over preventiemaatregelen tegen criminaliteit, en (in 2008 en 2009) over respectloos gedrag en de inzet van de gemeente voor de leefbaarheid en veiligheid. Van verschillende soorten delicten en delictgroepen wordt vastgesteld hoeveel personen daarvan slachtoffer zijn geworden in de twaalf voorgaande maanden. Ook wordt een schatting gemaakt van het aantal delicten dat de inwoners in Nederland hebben ondervonden. De volgende delicten worden onderscheiden: geweldsdelicten (seksuele delicten, mishandeling, bedreiging); vermogensdelicten, zoals inbraak of een poging daartoe, fietsdiefstal, autodiefstal, diefstal uit auto, zakkenrollerij met of zonder geweld en overige diefstal; vandalisme (beschadiging aan/diefstal vanaf auto en overige vernielingen); overige delicten.

Kenmerken van respondenten of hun huishouden (zoals leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, burgerlijke staat, huishoudensamenstelling, inkomen) worden voor het landelijke/regionale deel zo veel mogelijk verkregen via koppeling met (geanonimiseerde) registerdata die bij het CBS via het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) beschikbaar zijn. Ook geografische achtergrondkenmerken (zoals stedelijkheid van de woonomgeving en van de woongemeente) worden via een dergelijke koppeling verkregen. Hierdoor ontstaan niet alleen uitgebreide mogelijkheden tot nadere analyse, maar kan de beperkte beschikbare interviewtijd maximaal worden benut voor relevante onderwerperichte vragen. Achtergrondgegevens voor lokale

enquêtes worden verkregen via additionele vragen en worden – indien nodig – aangevuld met gegevens uit het SSB.

De IVM is gebaseerd op personensteekproeven, die zowel voor het landelijke/regionale deel als voor de lokale enquêtes door het CBS worden getrokken uit de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA). Jaarlijks worden voor het landelijke/regionale deel in het vierde kwartaal per politieregio netto ten minste 750 respondenten ondervraagd, wat resulteert in ten minste 18.750 respondenten.² Het aantal respondenten voor de lokale onderzoeken varieert.³

In de IVM worden vier verschillende interviewmodes gehanteerd. De benaderde persoon wordt allereerst verzocht om de vragenlijst via internet te beantwoorden (CAWI). De steekproefpersonen kunnen ook een schriftelijke vragenlijst opvragen en invullen (PAPI). Steekproefpersonen die niet reageren, worden telefonisch herbenaderd (CATI) als het telefoonnummer bij het CBS (of bij de lokale uitvoerenden) bekend is. Als dat niet bekend is of als telefonische benadering niet lukt, worden die personen alsnog persoonlijk benaderd (CAPI). In het landelijke/regionale deel worden alle interviewmodes gebruikt; in de lokale onderzoeken zijn de (relatief dure) mondelinge interviews met een bezoek door een enquêteur niet verplicht. Deze waarnemingsmethode wordt lokaal slechts op beperkte schaal toegepast.

Periodiciteit van de dataverzameling

De IVM wordt vanaf najaar 2008 jaarlijks uitgevoerd.

Beperkingen

Door verschillen in onderzoeksdesign, waarnemingsmethode en vraagstelling zijn de resultaten niet zonder meer vergelijkbaar met eerdere en andere slachtofferenquêtes (PMB, POLS, L&V, VMR) en met de Internationale Slachtofferenquête (ICVS). Daarnaast kan er sprake zijn van steekproeffouten, meetfouten en non-responsfouten.

Eigendom en beheer

Opdrachtgevers voor de IVM zijn de ministeries van Justitie en BZK en het CBS. Het CBS draagt zorg voor de landelijke uitvoering van de IVM; de uitvoering van de lokale enquêtes is ondergebracht bij de eigen statistische onderzoeksbureaus of bij externe veldwerkbureaus. De eerstgenoemde opdrachtgevers hebben een Raad voor de Veiligheidsmonitor ingesteld, die in algemene zin toezicht uitoefent op de uitvoering van de IVM. In deze Raad zijn behalve de opdrachtgevers ook instanties als de G4, de G27,

2 In het vierde kwartaal van 2008 bedroeg dit aantal netto 670 respondenten per politieregio. In totaal telde deze landelijke/regionale uitvoering bijna 17.000 respondenten.

3 In de IVM 2008 participeerden 7 politieregio's en (grotendeels in combinatie daarmee) rond 80 gemeenten in de lokale uitvoering, met in totaal bijna 46.000 respondenten. In de IVM-2009 lagen deze aantallen met in totaal bijna 180.000 respondenten in 239 gemeenten verdeeld over 21 politieregio's veel hoger.

het WODC, de politieorganisatie en het Nicis Institute vertegenwoordigd. Om de regionale en lokale onderzoeken te coördineren en te faciliteren is door de ministeries van BZK en Justitie het bureau Veiligheidsmonitor (bVm) opgericht, dat is gehuisvest bij het Nicis Institute.

De standaardrapportages (door het CBS) zijn gebaseerd op alle (landelijke/regionale plus regionale) enquêtes samen. De lokale deelnemers krijgen hun eigen microdata (waaronder de gevraagde achtergrondkenmerken), aangevuld met de door het CBS verzamelde onderzoeksgegevens voor die regio/gemeente. Omdat alle indicatoren zijn gestandaardiseerd, kunnen lokale instanties daarmee hun eigen rapportages hierop afstemmen.

Bestanden zijn in principe voor gebruik door de opdrachtgevers.

In opdracht van het bVm is een tool ontwikkeld waarmee voor lokale beleidsmakers gestandaardiseerde rapportages kunnen worden gegenereerd op basis van onderzoeksbestand(en) met outputgerelateerde programmasources die door het CBS via het Centrum voor Beleidsstatistiek (CvB) aan het bVm ter beschikking worden gesteld. Het gebruik van deze microdata vindt plaats conform de voorwaarden die hiervoor door het CvB worden gehanteerd.

Gebruik door derden is na enige tijd mogelijk via DANS (voorheen WSA). Ook via het CvB kunnen externe onderzoekers (onder strikte voorwaarden) onderzoek verrichten op microdata van het CBS. Daarnaast kunnen op aanvraag data beschikbaar worden gesteld (maatwerk).

De bestanden zijn niet direct herleidbaar tot personen. Daarom zijn er geen speciale privacyreglementen van toepassing.

1.5 De Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven (MCB)

De belangrijkste informatiebron over de criminaliteit waarmee bedrijven worden geconfronteerd is de Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven (MCB). Deze monitor is vanaf 2004 jaarlijks uitgevoerd in opdracht van de ministeries van Justitie en BZK en is vooral gericht op de criminaliteit binnen vijf afzonderlijke sectoren (detailhandel, bouw, horeca, transport en zakelijke dienstverlening).⁴

De MCB heeft als doel het slachtofferschap van Nederlandse bedrijven vast te stellen en inzicht te verschaffen in de maatregelen die zij nemen om de criminaliteit terug te dringen. Net als de andere slachtofferenquêtes gaan de verzamelde gegevens over het begin van de strafrechtsketen.

⁴ Per sector is voor elk van de MCB-edities 2006-2009 een uitgebreide rapportage samengesteld met gedetailleerde gegevens naar (onder andere) branches binnen de sector, ligging, regio en soort delict.

Kenmerken

De doelpopulatie van de MCB wordt gevormd door bedrijven en instellingen uit de volgende sectoren:

- bouwnijverheid;
- detailhandel;
- horeca;
- transport;
- zakelijke dienstverlening.

Informatiegebied

In de MCB worden vragen gesteld over inbraak, diefstal, vernieling en geweld. Daarnaast is een categorie ‘overige’ delicten voorgelegd. In de MCB 2006 is voor het eerst specifiek aandacht besteed aan interne criminaliteit (diefstal van geld of goederen door het eigen personeel).

Methode van dataverzameling

Het veldwerk van de MCB vindt plaats in het najaar. In totaal worden enkele tienduizenden bedrijven op vestigingsniveau telefonisch onderzocht over de criminaliteits- en veiligheidssituatie gedurende de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. In totaal werden in 2009 gegevens van ruim 37.000 bedrijven op vestigingsniveau verkregen. De respons in 2009 bedroeg 42%.

De structuur van de zakelijke markten kent een scheve verdeling. Er zijn heel veel kleine bedrijven en relatief weinig grote ondernemingen. Ook de verdeling over sectoren en regio's is ongelijkmatig. Om over de afzonderlijke sectoren, grootteklassen en regio's nauwkeurige uitspraken te kunnen doen, is de steekproef disproportioneel gestratificeerd naar sector en bedrijfsgrootte.

Periodiciteit van de dataverzameling

In 1999 startten de ministeries van Justitie en BZK met een initiatief om in de informatiebehoefte rond criminaliteit bij bedrijven en instellingen te voorzien.

Voor dit initiatief – destijds de MBI genoemd – werd in 1999 een pilot-onderzoek uitgevoerd in drie sectoren van het Nederlandse bedrijfsleven. Het doel van deze pilot was het ontwikkelen van een onderzoeksinstrument waarmee een betrouwbaar beeld kan worden verkregen van de criminaliteits- en veiligheidssituatie, de praktijk van de veiligheidszorg in het Nederlandse bedrijfsleven en de rol die de politie daarbij speelt. Het door middel van deze pilot ontwikkelde onderzoeksinstrumentarium werd in 2002 onder de naam Monitor Bedrijven en Instellingen ingezet om de criminaliteits- en veiligheidssituatie voor het gehele Nederlandse bedrijfsleven te onderzoeken. Vanwege de grote marges rond het aantal delicten is in 2004 besloten tot een verzevenvoudiging van de steekproefomvang, waardoor nauwkeuriger schattingen mogelijk zijn. Omdat

vanaf dat moment geen instellingen in het onderzoek zijn meegenomen, is de naam veranderd in Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven. De meting over 2004 fungeert als nulmeting. Sindsdien is het onderzoek jaarlijks herhaald.

Relaties met andere informatiesystemen

Slachtofferenquêtes, en dus ook de MCB, vormen een eigen en onafhankelijke bron van gegevens over veelvoorkomende criminaliteit.

Beperkingen

Methodologische problemen bij dergelijk onderzoek onder bedrijven (en instellingen) liggen onder meer in de grote verscheidenheid in aard en omvang van diverse bedrijfsvestigingen, in de aard van de delicten waarmee verschillende branches te maken hebben, in de beschikbaarheid van de gevraagde informatie, en in de verscheidenheid van vestigingen als functionele commerciële, juridische, economische of andere eenheden binnen een bedrijf of onderneming. De vergelijkbaarheid met resultaten uit andere slachtofferenquêtes onder bedrijven (waaronder specifieke brancheonderzoeken) is beperkt vanwege verschillen in (onder andere) de aard, detaillering, vraagformulering en -volgorde van de delicten.

Privacyaspecten

Aangezien er geen rapportage plaatsvindt naar individuele kenmerken van bedrijfsvestigingen of ondernemingen, en de bestanden niet beschikbaar zijn voor derden, is op de gegevens uit de MCB geen privacyreglement voor derden van toepassing.

Eigenaar en beheer

Het onderzoek wordt uitgevoerd door TNS NIPO in opdracht van de ministeries van Justitie en BZK. Over het meest recente jaar en van de voorgaande jaren is een samenvattend rapport 'Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2009' beschikbaar.

2 De Politiestatistiek

De Politiestatistiek, gestart in 1948, beoogt inzicht te geven in de omvang, aard en ontwikkeling van de geregistreerde criminaliteit en de inspanning van de politie ter bestrijding hiervan. Tot en met het verslagjaar 2007 gebruikte het CBS gegevens die rechtstreeks werden onttrokken aan de basisprocessensystemen van de 25 regiokorpsen, het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD) en de Koninklijke Marechaussee (Kmar). Met ingang van het verslagjaar 2005 worden de gegevens uit de basisprocessensystemen van 24 regiokorpsen centraal geleverd via de landelijke politiedatabank 'Geïntegreerde Interactieve Databank voor Strategische

bedrijfsinformatie' (GIDS). De gegevens worden geleverd volgens de definities en de telwijze van GIDS. Alleen het KLPD, de Kmar en regiokorps Haaglanden⁵ leveren hun informatie nog rechtstreeks aan het CBS.

Wijze van aanleveren

vtsPN (Regiokorpsen): De vtsPN verstrekt gegevens uit de registraties van 24 van de 25 regiokorpsen via de landelijke politiedatabank GIDS. De gegevens die via GIDS worden geleverd zijn afkomstig van de basisprocessensystemen BPS, Xpol en BVH. Het BPS-systeem is in 19 regiokorpsen gebruikt, het Xpol-systeem in 5 korpsen. In de periode tussen juni 2008 en december 2009 zijn alle regiokorpsen overgegaan op het systeem Basisvoorziening Handhaving (BVH).

Regiokorps Haaglanden: Het regiokorps Haaglanden gebruikt het registratiesysteem Genesys. Op basis van Genesys krijgt het CBS gestandaardiseerde overzichten van de geregistreerde misdrijven per gemeente over de periode 2005-2009. De levering loopt tot en met het derde kwartaal van 2009. In het vierde kwartaal is regio Haaglanden overgegaan van Genesys op BVH.

KLPD: Het KLPD gebruikt de registratiesystemen BPS en Xpol. Het KLPD levert het CBS per kwartaal een bestand met daarin gegevens van alle in BPS gemelde incidenten. Daarnaast levert het KLPD het CBS jaarlijks een bestand met daarin gegevens van alle in Xpol gemelde incidenten.

Kmar: De Kmar gebruikt het registratiesysteem BPS. De Kmar levert het CBS per kwartaal een bestand met daarin gegevens van alle in BPS gemelde incidenten (misdrijven en overige incidenten).

Voordelen nieuwe wijze van aanleveren

De levering van gegevens uit GIDS kent een aantal voordelen.

- 1 De uitkomsten zijn vollediger en op regioniveau beter vergelijkbaar, omdat bijna alle berichtgevers de informatie nu op dezelfde wijze en op hetzelfde tijdstip leveren.
- 2 Dubbeltellingen worden voorkomen. Misdrijven die ter kennis komen in regio A, maar gepleegd zijn in een andere regio, worden in beide regio's geregistreerd. Voorheen leidde dit tot dubbeltellingen. Binnen GIDS is dit probleem opgelost en wordt het misdrijf geteld in de regio van plegen.
- 3 Door de telwijze van GIDS over te nemen, zijn de CBS en politiecijfers van de geregistreerde misdrijven nu onderling vergelijkbaar. Strafbare feiten waarvan geen aangifte was gedaan, maar die wel een verdachte en/of slachtoffer kenden, telde het CBS niet mee als geregistreerd misdrijf. Binnen GIDS worden deze feiten echter wel als misdrijf geregistreerd.

5 Vanaf het verslagjaar 2010 levert ook regio Haaglanden via GIDS.

- 4 De indeling van misdrijven in hoofd- en subcategorieën is aangepast, verbeterd en uitgebreid doordat van alle regio's met uitzondering van Haaglanden gegevens per feitcode worden ontvangen.

Wijze van tellen

In het onderzoek tellen de volgende gegevens mee:

Regiokorpsen (GIDS): Alle misdrijven volgens de definitie van GIDS met een incidentcode/maatschappelijke klasse aanduiding die voorkomt in de 'Standaardclassificatie Misdrijven (Politie) 2010' (SCM2010) van het CBS. Plus alle incidenten volgens GIDS (misdrijven en overige incidenten) met de incidentcode/maatschappelijke klasse aanduiding 'Verlaten plaats ongeval' of 'Rijden onder invloed'. Misdrijven die gemeld zijn in een regio, maar gepleegd zijn in een andere regio worden overgedragen aan de regio van plegen en zodoende in beide regio's geregistreerd. Alleen de registratie in de regio van plegen wordt in het onderzoek meegenomen. Misdrijven waarvan de gemeente van plegen onbekend is, worden toegedeeld aan de regio van melden en krijgen de indicatie 'gemeente van plegen onbekend'.

Regiokorps Haaglanden: Regiokorps Haaglanden heeft tot de invoering van BVH eind 2009 de gegevens ten behoeve van het CBS ontleend aan Genesys met behulp van het programma 'CBS Tellen'. Dit programma produceerde geaggregeerde gegevens per gemeente, die ongewijzigd worden meegeteld.

Kmar en KLPD (BPS): Alle registraties met ten minste één incident, dat voorkomt in de SCM2010, waarbij het veld 'aangifte' de waarde 'J' heeft en bij de incidentcode is aangegeven dat een aangifte verplicht is en de registraties waarbij het aantal verdachten groter is dan 0 en bij de incidentcode is aangegeven dat een aangifte niet verplicht is. En alle registraties met de incidentcode/maatschappelijke klasse 'Doorrijden na ongeval' of 'Verlaten plaats ongeval' en 'Rijden onder invloed'.

KLPD (Xpol): Alle registraties met ten minste één incident met een maatschappelijke klasse aanduiding die voorkomt in de SCM van het CBS, waarbij de datum aangifte is ingevuld en bij de maatschappelijke klasse is aangegeven dat een aangifte verplicht is. Plus alle registraties waaraan een persoon is gekoppeld in de rol van verdachte, 14.1 of 14.2 (slachtoffer of benadeelde van een verkeersongeval), en waarbij bij de maatschappelijke klasse is aangegeven dat een aangifte niet verplicht is. En alle registraties met de maatschappelijke klasse aanduiding 'Doorrijden na ongeval' of 'Verlaten plaats ongeval' en 'Rijden onder invloed'.

Trendbreuk

De nieuwe wijze van tellen (aanpassing van CBS-telwijze aan GIDS) geeft een trendbreuk in de cijferreeksen. Globaal gezien ligt het niveau van de geregistreerde misdrijven binnen GIDS iets hoger. De trend in de ontwikkeling van de geregistreerde criminaliteit blijft echter nagenoeg gelijk.

Omdat het repareren van de geconstateerde trendbreuk veel inspanning en tijd kost, is besloten om te starten met een nieuwe reeks over de geregistreerde misdrijven, vanaf 2005. Bezien wordt nog of de reeks verder terug in de tijd kan worden doorgetrokken.

Wat is de kwaliteit van de uitkomsten?

De voorlopige uitkomsten zijn gebaseerd op de gegevens die zijn verzameld tot en met maart volgend op het verslagjaar. Op dat moment zijn vrijwel alle gemelde incidenten verwerkt. De definitieve cijfers zijn gebaseerd op de gegevens die zijn verzameld tot en met oktober volgend op het verslagjaar. Die gegevens bevatten meer informatie over aangiften en verdachten.

Ten aanzien van de publicatie over 2008 en 2009 gelden de volgende bijzonderheden:

- 1 Het regiokorps Zeeland heeft in eerste instantie aangegeven op dat moment te weinig vertrouwen te hebben in de vastlegging van misdrijven in de Basisvoorziening Handhaving (BVH) binnen die regio. BVH is begin november 2008 bij de regio Zeeland ingevoerd. Van deze regio worden de cijfers over 2008 geraamd door de ontvangen misdrijven te vermenigvuldigen met de factor 12/10. Over 2009 zijn vooralsnog geen gegevens opgenomen in het onderzoek. Inmiddels heeft Zeeland besloten de gegevens uit BVH alsnog te verstrekken ten behoeve van de publicatie over de definitieve cijfers.
- 2 Het regiokorps Haaglanden is eind 2009 overgegaan op registratie in BVH. Door het regiokorps Haaglanden zijn in verband daarmee de gegevens van het vierde kwartaal 2009 geschat.
- 3 De wijze van registreren van de misdrijven 'Verlaten plaats ongeval' en 'Rijden onder invloed' wijkt af van de registratie van de overige misdrijven. Daardoor valt een aanzienlijk deel van de gemelde delicten buiten de misdrijfdefinitie van GIDS en wordt slechts het incident geregistreerd zonder de kwalificatie 'misdrijf'. Om die reden worden van deze delicten alle gemelde incidenten meegenomen. Voor een drietal regio's (Groningen, Kennemerland en Zeeland) zijn alleen de gegevens over misdrijven tijdig ontvangen. Dat betekent een onderschatting van ruim 3.000 misdrijven per jaar voor 'Verlaten plaats ongeval' en van circa 500 misdrijven per jaar wegens 'Rijden onder invloed'.
- 4 Het deel van de misdrijven dat door de politie via het registratiesysteem TOBIAS wordt afgehandeld ontbreekt vooralsnog. Alle regio's gebruiken TOBIAS en/of de transactiemodule. Daarin worden misdrijven zoals rijden onder invloed, winkeldiefstal en milieufeiten vastgelegd, als zij met een transactie worden afgedaan. Naar schatting betreft het circa 30.000 misdrijven op jaarbasis.

Toekomstige verbeteringen

Binnen GIDS worden nog verbeteringen aangebracht. De gepresenteerde cijfers zijn daarom voorlopig en voornamelijk beperkt tot de geregistreerde misdrijven naar regio en soort misdrijf. Naar verwachting komen in de loop van november 2010 definitieve en uitgebreidere cijfers beschikbaar.

3 Het Herkenningssysteem en het Sociaal Statistisch Bestand (HKS/SSB) van het CBS

Het Herkenningssysteem (HKS) is een landelijk dekkend systeem dat sinds 1986 door de politie gebruikt wordt om gegevens over verdachten te registreren. Omdat de verschillende politieregio's het systeem beheren, is feitelijk sprake van Herkenningssystemen: voor elke politieregio en de Koninklijke Marechaussee (Kmar) één.

Het HKS bevat gegevens over 'het begin' van de strafrechtsketen. Het gaat hier om de registratie door de politie van crimineel gedrag. De in deze publicatie gebruikte HKS-gegevens zijn gekoppeld aan het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) van het CBS. Het SSB bevat informatie over alle personen die sinds 1995 op enig moment in Nederland woonden, een uitkering of pensioen vanuit Nederland ontvangen of een werk- of opleidingsrelatie met ons land hebben.

Informatiegebied

Het HKS bevat zowel de aangiftegegevens van misdrijven als de persoonsgegevens van de verdachten daarvan. Tegen een verdachte kunnen één of meer processen-verbaal van aanhouding zijn opgemaakt. Een proces-verbaal, ook wel antecedent genoemd, kan bestaan uit één of meer misdrijven (delicten). Zo kan een persoon van bijvoorbeeld een (of meerdere) winkeldiefstal(len) en vernieling verdacht zijn. Opgenomen worden personen die minimaal 12 jaar zijn en tegen wie als verdachte van een misdrijf proces-verbaal is opgemaakt. Ook minderjarigen die door de politie wegens een misdrijf of overtreding naar Halt worden verwezen, moeten sinds 1996 in het HKS worden geregistreerd. Halt-verwijzingen worden overigens in deze publicatie niet gebruikt. Het HKS bevat informatie over bijvoorbeeld een delict waarvan een persoon wordt verdacht, het tijdstip waarop het gepleegd werd, de modus operandi, maar ook persoonskenmerken van de verdachte als geboortedatum, geslacht, nationaliteit en aanwezigheid van verslavingsproblematiek. Het HKS is het enige bestand dat op het niveau van de politie gegevens bevat over alle geregistreerde antecedenten van verdachten in Nederland. Dit biedt de mogelijkheid tot een waardevolle verdieping in informatie over verdachten.

Het SSB van het CBS bestaat uit een kern van een aantal onderling gekoppelde registers, waarin demografische en sociaaleconomische gegevens

over de gehele bevolking zijn opgenomen. De demografische gegevens in de SSB-kern, zoals geslacht, geboortedatum, geboorteland, burgerlijke staat en woonplaats, komen voornamelijk uit de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA). Daarnaast wordt onder meer gebruikgemaakt van gegevens uit de Verzekerdenadministratie van het UWV (Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen) en loonbelastinggegevens van de Belastingdienst. Op het moment van schrijven is de SSB-kern beschikbaar voor de verslagjaren 1999-2007; die van 2008 wordt op korte termijn verwacht. Naast deze kern bestaan er SSB-satellieten waarmee een bepaald onderwerp nader wordt beschreven. Momenteel zijn onder meer SSB-satellieten beschikbaar voor veiligheid, integratie van allochtonen, gezondheid, ruimtelijke en sociale mobiliteit, sociale dynamiek en onderwijs. Deze satellieten zijn nog in ontwikkeling en er wordt gewerkt aan aanvullende satellieten. Alle gegevens in zowel de SSB-kern als de -satellieten zijn geanonimiseerd.

Het in deze publicatie gebruikte HKS/SSB-bestand van het CBS maakt onderdeel uit van de satelliet Veiligheid en bevat informatie over alle personen in het HKS die in het betreffende verslagjaar (2000-2007) tot de Nederlandse bevolking behoren. Verdachten die bijvoorbeeld illegaal of als toerist in Nederland verbleven, of zij die alleen een uitkeringsrelatie met ons land hebben, zijn dus buiten beschouwing gelaten.

Periodiciteit van de dataverzameling

In principe wordt elk proces-verbaal van aanhouding in het HKS opgenomen, dus er is sprake van een continue registratie van feiten. Gegevens in het HKS worden jaarlijks naar het CBS gestuurd en worden als jaarbestanden opgenomen in het SSB.

Relaties met andere informatiesystemen

Het HKS is een op zichzelf staand registratiesysteem. Informatie die in het HKS wordt opgenomen, registreert de politie ook in andere bedrijfsprocessensystemen. Eenmaal opgenomen in het SSB, zijn de gegevens op persoonsniveau koppelbaar aan allerlei andere gegevens.

Beperkingen

Het HKS heeft ook zijn beperkingen. Daders die niet zijn aangehouden, delicten waarvan geen proces-verbaal is opgemaakt en delicten die in het geheel niet ter ore komen van de politie worden niet geregistreerd. Selectiemechanismen kunnen een rol spelen bij de registratie in het HKS en leiden tot vertekeningen. In het HKS worden alleen 'natuurlijke personen' opgenomen; rechtspersonen zijn uitgesloten van opname. Delicten door Nederlandse daders gepleegd in het buitenland worden niet geregistreerd, in Nederland gepleegde delicten door personen die niet in Nederland woonachtig zijn wel (maar deze laatste groep wordt in onder-

havige publicatie buiten beschouwing gelaten). Gegevens van de bijzondere opsporingsdiensten (bijvoorbeeld FIOD, ECD, douane) zijn vaak niet opgenomen in de HKS-registratie. Diverse typen misdrijven, zoals economische delicten, milieudelicten of uitkeringsfraude, zijn daarmee ondervertegenwoordigd in het HKS.

Verder zijn de politieregio's niet altijd eenduidig in de registratiewijze van een delict. De registratie is bijvoorbeeld mogelijk niet uniform indien een verdachte naar een andere (politie)regio verhuist, of een delict pleegt in een (politie)regio waar hij niet woonachtig is. In de praktijk blijkt dat de politieregio waarin de verdachte woont, het meest complete beeld van de verdachte heeft. Daarom zijn bij de analyse de gegevens gerangschikt naar de gemeente waarin zij wonen. Overleden verdachten dienen twee jaar na dato uit het bestand gehaald te worden. Gegevens van aangehouden verdachten tegen wie binnen zes maanden na opname in het HKS (voorlopige opname) nog geen proces-verbaal is opgemaakt, worden verwijderd. De verjaring van gegevens levert een beperking op die van invloed kan zijn op de interpretatie van de HKS-uitkomsten. Dit doet zich vooral voor bij de interpretatie van gegevens over het verleden van verdachten. Als regel wordt de informatie over verdachten na verloop van tijd uit het HKS verwijderd indien zij een aantal jaren niet meer voor nieuwe delicten als verdachten geregistreerd worden. De verjaringsregels impliceren een zekere mate van vertekening in het beeld van de in het verleden gepleegde delicten. De gestelde termijnen zijn echter zo lang en lopen zo snel op dat al met al toch een behoorlijk beeld, ook van het delictsverleden, verkregen kan worden. Toch is het mogelijk dat vooral bij oudere verdachten, van wie momenteel slechts één of een beperkt aantal delicten uit het verleden bekend is, een incompleet beeld bestaat.

Door koppeling met het SSB komen meer achtergrondgegevens beschikbaar van verdachten en wordt het eenvoudig de verdachtenpopulatie te vergelijken met de gehele Nederlandse populatie. Verdachten die niet tot de Nederlandse bevolking behoren, worden echter buiten beschouwing gelaten, evenals in het buitenland gepleegde criminaliteit door personen die tot de Nederlandse bevolking behoren. Het HKS/SSB geeft hierdoor een onderschatting van de werkelijke populatie van aangehouden verdachten in Nederland.

Eigendom en beheer

De verschillende politieregio's zijn eigenaar van het systeem. Vanuit deze regio's wordt het systeem gevoed. Om gegevens aan het HKS te onttrekken heeft de IT-organisatie van het KLPD de (mede door het WODC gefinancierde) DEX-module (Data-extractie) ontwikkeld. De DEX-module is verder uitgebouwd en verbeterd. Het is daarmee mogelijk geworden om geautomatiseerd een landelijk HKS-bestand te maken. Zo kunnen verdachten die in meerdere politieregio's geregistreerd staan, worden geïden-

tificeerd en tot één unieke verdachte herleid. Een speciaal daarvoor in het leven geroepen beheersinstantie bewaakt de toegang tot dit bestand. Het HKS valt onder de privacywetgeving. Het CBS koppelt HKS-gegevens aan het SSB. Het is eigenaar en beheerder van de resulterende geanonimiseerde jaarbestanden.

4 De CBS-statistiek Rechtbankstrafzaken

Informatie over de omvang, ontwikkeling en wijze van afhandeling van rechtbankstrafzaken door het OM en de rechter wordt verzameld in de Statistiek Rechtbankstrafzaken.

Tot 1982 is de informatie gepubliceerd in aparte CBS-jaarpublicaties, te weten de Justitiële statistiek, Criminele statistiek, Statistiek Toepassing der Wegenverkeerswet, Statistiek jeugdcriminaliteit, en de (verzamel) publicatie Maandstatistiek politie, justitie en brandweer. Voor de jaren 1982-1995 zijn de relevante onderdelen samengebracht in de publicatie Criminaliteit en Strafrechtspleging.

Vanaf begin jaren negentig komen de gegevens over criminaliteit en strafrechtspleging uit het Communicatiesysteem Openbaar Ministerie Parket Administratie, kortweg COMPAS genoemd. Tot die tijd werd gewerkt met formulieren/vragenlijsten op zaakniveau. Door het Openbaar Ministerie is in de afgelopen jaren het Geïntegreerd Processysteem (GPS) ontwikkeld ter vervanging van COMPAS. Sinds 2008 wordt dit systeem geleidelijk ingevoerd bij de parketten.

Informatiegebied

In COMPAS en GPS zijn gegevens opgenomen over de ingeschreven zaken bij het OM, evenals de afdoening van zaken door OM en rechter. Het systeem bevat een grote hoeveelheid gegevens over het verloop en de afloop van elke strafzaak, inclusief gegevens over de betrokken verdachte/dader. Volgens het OM⁶ is in 2009 de grote meerderheid van de zogenoemde standaardzaken in GPS beoordeeld en geregistreerd. Standaardzaken zijn alle zaken die het Openbaar Ministerie afdoet, tenzij er sprake is van bijzondere opsporingshandelingen, voorgeleiding, jeugdmisdrijf, leerplicht, expertisезaken zoals discriminatie en terrorisme, veelplegers, persoonsgebonden aanpak, zeden (met uitzondering van schennis der eerbaarheid), huiselijk geweld, geweld tegen ambtenaren, artikel 6 van de Wegenverkeerswet en gevoeligheid (politiek of publicitair).

Periodiciteit van de dataverzameling

Er is sprake van een continue registratie, zij het dat de wijze van verzamelen en verwerken van de gegevens in de loop van de jaren zeer ver-

6 Zie ook het Jaarbericht Online 2009 op www.jaarberichtom.nl.

schillend is geweest. De gegevens zijn gepubliceerd per kalenderjaar. Een strafzaak die binnen een kalenderjaar bij verschillende colleges in behandeling is, is dan ook meer dan eenmaal in de overzichten opgenomen.

Relaties met andere informatiesystemen

Uit COMPAS en GPS worden speciaal voor statistische doeleinden ten behoeve van het CBS aparte bestanden vervaardigd waarin elke strafcasus als individueel gegeven traceerbaar is.

Beperkingen

De overgang op COMPAS-gegevens nam enige tijd in beslag en had aanvankelijk negatieve invloed op de beschikbaarheid van statistische gegevens. Een deel van de uitkomsten in de eerste jaren dat het systeem voor statistische doeleinden werd gebruikt (1991, 1992 en 1993) kwam niet (volledig) beschikbaar; bovendien leidde de beschikbaarheid van een elektronisch systeem bij de parketten ertoe dat de inzending van berichtgeving via formulieren sterk terugliep en in enkele gevallen voortijdig werd gestaakt. Op deze wijze is informatie over een deel van de ingeschreven zaken en vrijwel alle afdoeningen door het OM over de jaren 1991 en 1992 verloren gegaan. In mindere mate geldt dit ook voor 1993. Ook de cijfers over afdoeningen door de rechter kenden onderrapportage, waardoor op dit gebied over de periode 1991-1993 alleen de totaalcijfers betrouwbaar genoeg zijn voor statistische analyse. Een deel van de uitkomsten moest worden geschat.

Ook na 1993 bleek de berichtgeving onvolledig te zijn geweest en was er sprake van onderrapportage. Door het CBS is daarop besloten om in samenwerking met de berichtgevers tot een revisie van de basisgegevens over te gaan. Om praktische redenen is gekozen voor 1994 als startjaar van de revisie.

Voor de gegevens uit GPS van zaken waarover door de rechter in eerste aanleg een beslissing heeft genomen is voor het verslagjaar 2009 gebruikgemaakt van de gegevens uit OMDATA, aangezien de interface van het CBS met GPS nog niet volledig operationeel is.

In 2009 is sprake van een toename van afdoeningen door het OM van zaken wegens rijden onder invloed (artikel 8 Wegenverkeerswet).

Hiervoor zijn twee oorzaken aanwijsbaar:

- 1 Binnen het OM zijn deze zaken sinds het voorjaar van 2007 gefaseerd vanuit de parketten ondergebracht bij de Centrale Verwerking Openbaar Ministerie (CVOM). Als gevolg van deze overgang is kort een werkvoorraad ontstaan. Met name door het aanbieden van een tweede transactie is deze voorraad snel weggewerkt en heeft het geleid tot een hoog OM-afdoeningspercentage.
- 2 Door een wetwijziging per 1 januari 2008 zijn zaken wegens artikel 8 WWV onder de OM-afdoening (strafbeschikking) gebracht, hetgeen een zeer effectieve wetgeving blijkt te zijn (incasso door CJIB). Tegelijkertijd

is de transactiegrens verruimd als gevolg waarvan ook meer getransigeerd kan worden.

Eigendom en beheer

Het bureau maakt op basis van de COMPAS- en GPS-informatie en informatie uit andere gerechtelijke registraties een jaarbestand waarvan het eigenaar en beheerder is.

Alle statistische uitkomsten zijn gebaseerd op geanonimiseerde basisgegevens.

5 OMDATA

OMDATA is een informatiesysteem van het Parket-Generaal van het OM. Het maakt gebruik van een ander, al langer bestaand informatiesysteem, Rapsody genaamd. Rapsody is een gemeenschappelijk informatiesysteem van het OM en de zittende magistratuur, ten behoeve van beleid en beheer. Het systeem kent een aantal modules voor verschillende rechtsgebieden. Voor zowel OMDATA als het onderwerp van dit boek is alleen de strafrechtmodule (Rapsody strafrechtsketen) van belang. Waar in het vervolg Rapsody wordt genoemd, wordt dan ook die strafrechtmodule bedoeld.

Rapsody is gebaseerd op COMPAS, het registratiesysteem dat wordt gebruikt door de arrondissementsparketten en de griffies van rechtbanken en op GPS, de opvolger van COMPAS. Rapsody onttrekt bepaalde gegevens aan COMPAS en GPS die voor beleidsinformatie van belang zijn, en slaat die op in een gemakkelijk bevroegbare vorm. Het is een centraal systeem met afzonderlijke databases in elk van de negentien arrondissementen, die ieder alleen gegevens over de strafzaken in het eigen arrondissement bevatten. Landelijke beleidsinformatie is daardoor niet direct via Rapsody beschikbaar.

Die landelijke informatiefunctie wordt sinds een aantal jaren vervuld door OMDATA. Het doel van het systeem is te voorzien in de landelijke informatiebehoefte van het OM en te voldoen aan de gegevensvraag vanuit het wetenschappelijk onderzoek. OMDATA voegt de gegevens van de negentien Rapsody-systemen samen tot een landelijke gegevensverzameling, waarbij geen noemenswaardige bewerkingen optreden. Wat betreft het soort gegevens dat beschikbaar is, verschilt OMDATA dus niet van Rapsody.

Informatiegebied

OMDATA biedt informatie over de instroom van zaken bij het OM en over de afhandeling van die zaken door het OM en door de rechter. Per zaak is uitgebreide informatie beschikbaar over de aard van de gepleegde feiten,

de verschillende handelingen en beslissingen in de zaak door het OM en de rechter, en eventueel de opgelegde straffen.

Periodiciteit van de dataverzameling

Rapsody is in de loop van 1993 ingevoerd, waarbij alle op dat moment nog lopende zaken zijn opgenomen. Vanaf dat moment zijn van alle in COMPAS geregistreerde zaken gegevens in Rapsody gearchiveerd. OMDATA geeft daardoor een volledig beeld van alle afdoeningen sinds 1994. Doordat het onderliggende systeem Rapsody in de loop van de jaren steeds verder is ontwikkeld, is de informatie in OMDATA over recente zaken gedetailleerder dan die over de zaken die in de eerste jaren zijn geregistreerd.

Relaties met andere informatiesystemen

Naast OMDATA bevatten ook de OBJD en de CBS-statistiek Rechtbankstrafzaken gegevens die direct of indirect afkomstig zijn van de registratie in COMPAS. De informatie die door de systemen wordt geleverd, is vergelijkbaar, maar verschilt op punten door belangrijke verschillen in doel en opzet van de systemen.

De OBJD is gebaseerd op de justitiële documentatie en geeft informatie over onherroepelijke afdoeningen. Bij de andere systemen blijft de informatie beperkt tot de afdoening in eerste aanleg. Bovendien is de informatie in de OBJD op persoonsniveau beschikbaar (zij het geanonimiseerd), terwijl de beide andere systemen alleen informatie op zaakniveau bieden. De OBJD kan daardoor als enig systeem inzicht geven in de mate van recidive. De verschillen tussen OMDATA en de CBS-statistiek Rechtbankstrafzaken zijn minder groot. Verschillen in gehanteerde definities maken dat informatie uit beide bronnen qua absolute aantallen verschilt, maar de orde van grootte en de gesignaleerde trends zijn gelijk.

De CBS-statistiek is gebaseerd op berichten die COMPAS en GPS van iedere zaak leveren op strikt gedefinieerde momenten bij inschrijving en afdoening. Het CBS verwerkt de gegevens tot jaarbestanden die enige tijd na afloop van het betreffende jaar worden afgesloten. De cijfers zijn dan definitief, eventuele nagekomen berichten worden niet meer verwerkt. Rapsody is vooral ontwikkeld als beleidsinformatiesysteem. Het wordt op gezette tijden geactualiseerd vanuit COMPAS en GPS, en weerspiegelt daardoor steeds de laatste stand van zaken. Rapsody en OMDATA bieden een grotere hoeveelheid informatie dan de CBS-statistiek, bovendien is landelijke informatie in de regel eerder beschikbaar via OMDATA dan via de CBS-statistiek. Rapsody en OMDATA zijn als systeem flexibeler, in die zin dat het soort gegevens dat wordt verzameld, kan worden aangepast als de informatiebehoefte vanuit het beleid verandert. Door de veranderende gegevensverzameling en de voortdurende actualisering van de data zelf is de bron echter minder geschikt voor officiële statistieken.

Privacyaspecten

Op de gegevens van Rapsody en OMDATA is de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens van toepassing. Het gebruik van gegevens voor onderzoek en statistiek is verder gereguleerd in een circulaire. In beginsel kunnen alleen niet-herleidbare gegevens worden verstrekt, tenzij toestemming van de Minister van Justitie is verkregen voor het verkrijgen van persoonsgegevens.

Beperkingen

Enkele beperkingen van OMDATA ten opzichte van andere bronnen zijn hiervoor genoemd. Een belangrijke beperking van OMDATA is verder dat alleen van de uitspraken in de laatste jaren betrouwbare informatie beschikbaar is over de delicten waarvoor is veroordeeld. Van de uitspraken in jaren daarvoor is alleen informatie beschikbaar over de delicten die (primair) ten laste zijn gelegd.

Eigendom en beheer

OMDATA is eigendom van het College van procureurs-generaal en wordt zelfstandig beheerd door het Parket-Generaal. Rapsody is een gemeenschappelijk systeem van het OM en de zittende magistratuur en wordt beheerd door het ICT-bedrijf Rechterlijke Organisatie (ICTRO).

Toekomst

Een nieuw registratiesysteem ter vervanging van COMPAS is in ontwikkeling. Dit nieuwe systeem, het Geïntegreerd Processysteem (GPS), zal volgens de planning in de komende jaren gefaseerd worden ingevoerd. Als sluitstuk van GPS zal een managementinformatiemodule worden ontwikkeld, die Rapsody en OMDATA zal vervangen. Tot die tijd blijft OMDATA operationeel als landelijk informatiesysteem.

6 De informatiesystemen tenuitvoerlegging

Er zijn vele soorten straffen en maatregelen die opgelegd kunnen worden. Elk van die soorten afdoeningen kent zijn eigen registratiesystemen van binnenkomst en tenuitvoerlegging (executie). Zo is er een systeem dat de celcapaciteit en doorstroom van de diverse sancties registreert bij het Centraal Justitieel Incassobureau.

6.1 Centraal Justitieel Incassobureau

Het CJIB in Leeuwarden heeft een belangrijke taak met betrekking tot de uitvoering van opgelegde sancties. CJIB biedt, in zaken die daarvoor in aanmerking komen, namens het OM en de politie transacties aan en draagt zorg voor de inning van de transactiebedragen. Zaken waarin het

transactiebedrag niet is betaald, worden weer doorgestuurd naar het OM ter verdere vervolging. Executie van strafrechtelijke vonnissen met een financiële sanctie (boetes, schadevergoedingsmaatregelen, ontneming WWV) worden zelfstandig door het CJIB afgewikkeld, onder verantwoordelijkheid van het OM. Ook bij de tenuitvoerlegging van andere soorten vonnissen als taakstraffen en bepaalde gevangenisstraffen speelt het CJIB een belangrijke rol. Bij die vonnissen neemt het CJIB een groot deel van het administratieve proces voor zijn rekening, zorgt het voor doorgeleiding aan de met tenuitvoerlegging belaste instantie, en bewaakt het de voortgang.

Sinds het CJIB werd ingesteld als bureau belast met de inning van administratieve sancties bij verkeersovertredingen, is het takenpakket in de loop der jaren uitgebreid met de bovengenoemde processen. Daardoor zijn niet van alle processen gegevens over dezelfde jaren beschikbaar. De inning van strafrechtelijke boetes verzorgt het CJIB vanaf 1994. De gegevens over strafrechtelijke boetes zijn vanaf 1995 volledig. Over inning van schadevergoedingsmaatregelen is vanaf 1996 informatie beschikbaar. Inning van ontnemingsmaatregelen is sinds 1996 aan het CJIB opgedragen. Overigens geschiedde incassering van ontnemingsmaatregelen ook door het OM, vooral in de overgangperiode na 1996. Het TRIAS-systeem (Transactie Registratie Inning en Informatie Afhandelings Systeem) voor de registratie van (politie)transacties is sinds 2000 operationeel. De gegevens uit dat systeem zijn vanaf het jaar 2001 voldoende betrouwbaar.

Informatiegebied

In deze publicatie betreft de gebruikte informatie de afwikkeling van (politie)transacties en executie van de strafrechtelijke vonnissen waarmee het CJIB is belast: geldboetes, opgelegde maatregelen ter ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel en schadevergoedingsmaatregelen. De geldboetes betreffen zowel misdrijven als overtredingen. Op basis van de aangeleverde gegevens is het voor het CJIB niet goed mogelijk hierin onderscheid te maken.

Periodiciteit van de dataverzameling

De registratie is continu. Gegevens ten behoeve van de statistiek worden per jaar bij het CBS aangeleverd.

Relaties met andere informatiesystemen

Het CJIB ontvangt langs elektronische weg gegevens over aan te bieden transacties van de politie (TOBIAS: Totaal Bekeuring Informatie Afhandelings Systeem) en van de arrondissementsparketten (COMPAS: Communicatiesysteem Openbaar Ministerie Parket Administratie). Deze worden vastgelegd in het TRIAS-systeem. TRIAS meldt de afloop weer terug aan deze systemen. Gegevens over te executeren vonnissen ontvangt het CJIB eveneens uit COMPAS en van de vijf ressortsparketten.

Verder bestaan koppelingen met systemen van diverse andere ketenpartners van het CJIB (DJI, reclassering). Voor statistiek en onderzoek is de informatie van het CJIB aanvullend ten opzichte van andere informatiebronnen die onder meer op COMPAS zijn gebaseerd (CBS, OMDATA).

Eigendom en beheer

Houder en gegevensbeheerder is het CJIB.

Het systeembeheer COMPAS is deels in handen van het ICT-bedrijf Rechterlijke Organisatie (ICTRO), een gemeenschappelijke ondersteunende organisatie van OM en gerechten. De gegevens in de systemen van het CJIB zijn niet rechtstreeks toegankelijk voor derden zoals het WODC. Het CJIB is bij het beheer en het gebruik van de gegevens waarvan het houder is, gebonden aan de privacywetgeving.

6.2 Registratie gevangeniswezen (TULP/GW, TULP/MIR, TULP/SI)

TULP/GW dient om het primaire proces in de inrichtingen van het gevangeniswezen te ondersteunen. Het is een landelijke applicatie en staat lokaal bij elke inrichting van het gevangeniswezen van de DJI. De landelijke applicatie wordt beheerd door ICT Services DJI te Gouda.

Dagelijks wordt een deel van de gegevens die in TULP/GW worden geregistreerd, 'overgeleid' naar TULP/MIR (MIR = Management Informatie Reservoir). De afdeling Informatieanalyse en Documentatie (ID) van het hoofdkantoor DJI kan TULP/MIR bevragen met de module TULP/SI (SI = Stuurinformatie). Deze module voorziet in de aanmaak van databestanden die voor managementinformatie worden gebruikt. Een aantal van deze databestanden wordt vanaf 2004 door de afdeling ID ook aan het CBS geleverd. Vóór 2004 ontving het CBS vergelijkbare gegevens rechtstreeks van ICT Services in de vorm van de zogenoemde CBS-tapes. Veel informatie over het gevangeniswezen in dit rapport is ontleend aan TULP/SI en de CBS-tapes.

Informatiegebied

De gegevens hebben betrekking op de gedetineerden en op de inrichtingen waarin zij verblijven: personen, zaken, cellen, bestemmingen, doorlooptijden en aantallen dagen straf. Variabelen zijn onder andere: insluitingstitel gedetineerden, geslacht, geboortedatum; zaakgegevens zoals parketnummer, datum uitspraak, opgelegde straf, parket van uitspraak; en inrichtingsgegevens zoals soort inrichting, bestemmingen binnen de inrichting, aantal cellen. Binnen TULP/GW is er een continue registratie.

Relaties met andere systemen

Een aantal basisgegevens van TULP/GW is tevens opgeslagen in de nieuwe DJI-brede Basisregistratie. Deze Basisregistratie ontvangt en levert onder meer gegevens aan VIP (verwijsindex personen).

Beperkingen

Het systeem TULP/GW voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd. In complexe gevallen moeten soms kunstgrepen worden toegepast om het verblijf van gedetineerden administratief te kunnen verwerken en de detentiermijnen te kunnen bewaken. Deze praktijk heeft onvermijdelijk tot gevolg dat de managementinformatie van TULP/SI soms onvolkomenheden bevat.

Eigendom en beheer

Houder van de informatie is de Minister van Justitie, voor hem de directeur Gevangeniswezen. Per inrichting of complex vindt de opslag van de gegevens plaats. Het beheer van het systeem is in handen van ICT Services DJI te Gouda. Het systeem voldoet aan de eisen van de Wet bescherming persoonsgegevens.

Toekomst

In de komende jaren wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een volledig nieuw systeem (CAJIS = Capaciteit en Justiabelen Informatiesysteem), dat meer tegemoetkomt aan de huidige eisen.

6.3 Registratie Justitiële Jeugdinstellingen (TULP/JJI)

TULP/JJI is een landelijk geïmplementeerd informatiesysteem waarop alle rijks- en particuliere Justitiële Jeugdinstellingen zijn aangesloten, alsmede het Hoofdkantoor DJI en een aantal niet-justitiële instellingen waar het ministerie van Justitie plaatsen heeft ingekocht. Het systeem wordt door de instellingen gebruikt voor de pupillenadministratie en het registreren en onderhouden van gegevens betreffende de instelling zelf. Daarnaast genereert het systeem onder meer capaciteits- en bezettingsgegevens, bevolkingsgegevens en gegevens over de orde en veiligheid (incidenten en maatregelen) binnen de instelling. TULP/JJI speelt een belangrijke rol bij de centrale selectie en plaatsing van jeugdigen in Justitiële Jeugdinstellingen. Verder levert TULP/JJI stuur- en beleidsinformatie. DJI beschikt over een speciale module waarmee grotere databestanden kunnen worden samengesteld.

Iedere jeugdige die bij een Justitiële Jeugdinstelling wordt aangemeld, op de wachtlijst wordt geplaatst dan wel in de instelling wordt opgenomen, wordt geregistreerd in TULP/JJI en krijgt een eigen, uniek registratienummer. Dit nummer wordt bij iedere (nieuwe) opname binnen de sector Justitiële Jeugdinstellingen gebruikt.

Informatiegebied

De gegevens die in TULP/JJI worden opgenomen, zijn onder andere persoonskenmerken van de jeugdigen, gegevens over de huidige en eventueel vorige (tevens in verband met recidive) en volgende verblijfslocatie(s), verblijfstitel(s), opleggende instantie, gepleegde feiten, reden van uitschrijving. Met behulp van de speciale beleidsinformatiemodule kunnen peildatumbestanden, locatie-historische bestanden (plaatsingen, uitplaatsingen, trajecten van jeugdigen) en titel-historische bestanden (titels/titelwijzigingen) worden samengesteld. Voorts bevat TULP/JJI informatie over onder andere de beschikbare capaciteit, bezetting, wachtlijstplaatsingen enzovoort.

Periodiciteit van de dataverzameling

TULP/JJI is een betrekkelijk nieuw registratiesysteem. In juni 1997 is de laatste Justitiële Jeugdinstelling aangesloten, zodat vanaf dat moment gesproken kan worden van een landelijke dekking. Er is sprake van een continue registratie.

Relaties met andere informatiesystemen

Een aantal basisgegevens van TULP/JJI zijn tevens opgeslagen in de nieuwe DJI-brede Basisregistratie. Deze Basisregistratie ontvangt en levert voor de strafrechtelijke jongeren onder meer gegevens aan VIP (verwijsindex personen).

Eigendom en beheer

Houder van de informatie in TULP/JJI is de Minister van Justitie. De informatie is opgeslagen bij de individuele inrichtingen en centraal op het Hoofdkantoor DJI. Het beheer van de informatie berust bij de inrichtingsdirecteuren en bij het Hoofdkantoor DJI. Het systeem voldoet aan de eisen van de Wet bescherming persoonsgegevens.

7 De internationale gegevensbronnen

7.1 *International Crime Victims Survey*

De ICVS, een internationale slachtofferenquête, geeft informatie over delicten zoals door slachtoffers ondergaan. De enquête wordt gehouden onder auspiciën van het Nederlandse ministerie van Justitie, het Engelse Home Office en de United Nations Interregional Criminal Justice Research Institute (UNICRI). Bij de laatste dataverzameling over 2004 heeft ook Gallup Europe, in opdracht van de EU, een belangrijke bijdrage geleverd (Van Dijk, Manchin, Van Kesteren & Hideg, 2007). De gegevens worden verzameld door middel van een telefonische enquête, met per

land tussen de 1.000 en 4.000 respondenten. Circa dertig landen doen mee aan de dataverzameling.

Informatiegebied

De enquête gaat over de ervaringen die mensen hebben met delicten. Slachtofferloze delicten komen per definitie niet voor. Er bestaat uit de aard van de zaak een verschil in definitie tussen de waarneming van het slachtoffer van het delict en de strafrechtelijke definitie ervan. Van de delicten registreert men de kenmerken: ondervonden misdrijf, zoals het soort misdrijf (autodiefstal, vandalisme, diefstal uit auto/huis, diefstal van fiets, inbraak, diefstal met geweld, geweldsmisdrijven, seksuele misdrijven); of het delict is aangegeven bij de politie; enzovoort. Als persoonskenmerken kent de ICVS variabelen als leeftijd, geslacht, burgerlijke staat, maatschappelijke positie, informatie over preventiegedrag, enzovoort.

Periodiciteit van de dataverzameling

De ICVS is tot dusver afgenomen in de jaren 1989, 1992, 1996, 2000 en 2005 en gaat over de jaren 1988, 1991, 1995, 1999 en 2004.

Relaties met andere informatiesystemen

De ICVS is op te vatten als een onafhankelijk systeem. Er bestaat wel overlap met landelijke slachtofferenquêtes. Vergelijking is mogelijk met (nationale en internationale) politiecijfers, omdat aangiftecijfers zijn opgenomen.

Beperkingen

De voornaamste beperking van de ICVS is dat niet alle delicten zijn opgenomen. Ook delicten zonder slachtoffer of met een bedrijf als slachtoffer komen niet voor. Een bron van onzekerheid is voorts het geheugen van de respondent. Weet deze de juiste gebeurtenissen te herinneren en deze ook juist in de tijd te plaatsen? Dat geldt ook bij binnenlandse slachtofferenquêtes.

Eigendom en beheer

De gegevens uit de ICVS zijn opvraagbaar bij het instituut InterVict in Tilburg en bij Gallup Europe in Brussel. Er is geen privacyreglement van toepassing op de ICVS.

Toekomst

Naar verwachting zal deze enquête ook in de toekomst om de drie à vier jaar uitgevoerd worden.

7.2 *European Sourcebook*

Het European Sourcebook bestaat uit een database en een publicatie, waarin een zo compleet mogelijk beeld van de gehele strafrechtsketen gegeven wordt. Tot dusver zijn ruim 40 landen in het European Sourcebook opgenomen. Aan de hand van door elk land afzonderlijk ingevulde vragenlijsten wordt de database gemaakt. Waarop de gegevens gebaseerd zijn, is van land tot land verschillend. Sommige landen leveren hun informatie aan op basis van primaire bronsystemen, andere aan de hand van statistische publicaties. Er wordt geen steekproef getrokken.

Informatiegebied

Het informatiegebied omvat in principe de gehele strafrechtsketen, inclusief slachtofferenquêtes. In de praktijk ligt de nadruk op de gegevens vanaf opsporing tot en met tenuitvoerlegging. Meestal betreft de registratie het aantal misdrijven per delictsoort, vaak ook leveren de landen informatie over aantallen veroordelingen en aantallen gedetineerden. De delictcategorieën zijn moord en doodslag, mishandeling, verkrachting, diefstal met geweld, diefstal, autodiefstal, fietsdiefstal, inbraak en drugsdelicten. Als persoonskenmerken worden gegevens over geslacht, meerder- en minderjarigheid en het al dan niet vreemdeling zijn verzameld. Ook zijn er gegevens over bijvoorbeeld het soort opgelegde straf.

Periodiciteit van de dataverzameling

De gegevens in het European Sourcebook zijn per jaar en beslaan de periode 1990-2007. Informatie over het vervolgingstraject en over soort en lengte van opgelegde straffen ontbreekt voor de jaren 2000-2003.

Beperkingen

De gegevensverzameling is beperkt tot Europese landen. Ook het direct vergelijken is lastig, aangezien strafrechtssystemen op nogal cruciale punten van elkaar kunnen verschillen. Een ander punt is de verschillende wijze van aanleveren van de gegevens: sommige landen baseren hun informatie op feitelijke registraties, andere gebruiken criminele statistieken. Geprobeerd is dit zo veel mogelijk te verhelpen door vaste definities te geven van een aantal goed omschreven delictcategorieën. Ook zijn er nogal wat lacunes in de berichtgeving. Wel kunnen goed trends in verschillende landen met elkaar worden vergeleken, aangezien het om dezelfde periode van veertien jaar gaat.

Eigendom en beheerder

De eigenaar en beheerder van het European Sourcebook is de projectgroep van het European Sourcebook-project. Projectleider is prof. Martin Killias (Universiteit van Zürich).

Toekomst

Naar verwachting zal het European Sourcebook elke drie tot vier jaar geactualiseerd worden.

8 Rijksoverheidsuitgaven

Om de rijksoverheidsuitgaven aan criminaliteitsbestrijding en strafrechtshandhaving te berekenen wordt gebruikgemaakt van financiële gegevens van de relevante organisaties. Omdat veel van deze organisaties ook andere taken hebben, wordt op basis van gegevens over productieaantallen, kostprijzen en tijdbestedingsonderzoeken een toedeling naar misdrijven gemaakt. Hieronder staat in grote lijnen aangegeven wat de bronnen van deze gegevens zijn.

Uitgaven en productieaantallen

Cijfers over uitgaven en productieaantallen zijn afkomstig uit onderstaande bronnen:

- ‘Jaarverslag en slotwet’ van de ministeries van Justitie, BZK, Defensie, VROM, SZW, LNV, en Financiën, eventueel aangevuld met gegevens uit de rijksbegrotingen van deze organisaties;
- aanvullende gegevens zijn ontleend aan de jaarverslagen van de uitvoeringsorganisaties die onder deze ministeries vallen;
- in incidentele gevallen is beroep gedaan op interne informatie.

Tijdbesteding van de politie

Informatie over tijdbesteding van de politie is ontleend aan de literatuur. Goudriaan et al. (1989) schatten op basis van tijdschrijfgegevens uit 1987 in dat de politie ongeveer een derde van haar tijd kwijt is aan de registratie en opheldering van misdrijven. Maas (2002) concludeert op basis van diverse bronnen dat de politie ongeveer 5 à 7,5% van haar tijd aan opsporing besteedt. Uit gegevens over de politieformatie (BZK, 2007) blijkt dat ongeveer 16% van de fte's bij de politie een recherchefunctie heeft, waarbij aangetekend dient te worden dat opsporingsactiviteiten ook uitgevoerd worden door personeel dat geen recherchefunctie heeft. Uit onderzoek van AEF (AEF, 2006) blijkt dat de politie ongeveer 44% van haar budget kwijt is aan preventieve taken (inclusief surveilleren, netwerken, intervenieren en adviseren). Ook is zij 28% van haar budget kwijt aan opsporingsactiviteiten. Daarnaast besteedt zij 8% aan intake, dat wil zeggen opnemen van aangiften en (telefonisch) contact met burgers. In totaal is de politie dus ongeveer 36% van haar budget kwijt aan misdrijfgerelateerde opsporingstaken. Dit is enigszins een overschatting, omdat (telefonisch) contact met burgers niet direct aan criminaliteit gerelateerd hoeft te zijn. Er is dus weinig overeenkomst tussen de diverse bronnen. Dit kan te maken hebben met definitieverschillen.

Uit voornoemde publicaties is niet altijd goed af te leiden of leidinggeven aan een opsporingsteam ook tot opsporingsactiviteiten wordt gerekend. Daarnaast is niet altijd duidelijk hoe overhead wordt toegerekend aan de verschillende activiteiten, en hoe de activiteiten van het KLPD en bovenregionale rechteerteams worden meegerekend. Uitgaande van het feit dat 16% van de fte's bij de politie een rechteerfunctie betreft en dat daarnaast gewone politieagenten ook opsporingsactiviteiten verrichten, lijken de schattingen van Goudriaan et al. en AEF het dichtst in de buurt van de werkelijkheid te komen. Daarom wordt een derde van het budget van de politie toegerekend aan opsporing van misdrijven en 44% aan de preventie van misdrijven.

Tijdbesteding van het Openbaar Ministerie

Naast misdrijven handelt het OM ook overtredingen (kantonzaken) en WAHV-zaken af en besteedt het een deel van de tijd aan preventieve taken. In de periode 1994-1998 heeft het OM werklasmetingen gehouden, waaruit blijkt hoeveel tijd aan elk type zaak wordt besteed. Vanaf 2003 is gebruikgemaakt van interne informatie van het OM over de tijdsverdeling tussen de verschillende typen zaken. De tussenliggende jaren zijn geïnterpoleerd.

Tijdbesteding van de Zittende Magistratuur

Ook voor de rechtbanken en de gerechtshoven zijn voor de periode 1994-1998 de werklasmetingen gebruikt en voor de periode 2001-2008 de verhouding tussen de kostprijzen zoals vermeld in het jaarverslag van de Rvdr. De tussenliggende jaren zijn geïnterpoleerd. Het bleek niet mogelijk om de werklasmetingen ook op latere periodes toe te passen of de kostprijzen op eerdere periodes, omdat in 2001 op een andere telmethodiek is overgegaan. Tot en met 2000 werd het aantal zaken geteld, terwijl vanaf 2001 het aantal uitspraken wordt geteld. Aangezien er meerdere uitspraken in één zaak kunnen zijn, bijvoorbeeld een schuldigverklaring met strafoplegging en een ontnemingsmaatregel, is de periode voor 2001 niet goed vergelijkbaar met de periode erna. Van de Hoge Raad is niet veel bekend over de werklasm van de verschillende soorten zaken. Daarom is de verhouding tussen de kostprijzen voor de gerechtshoven uit het jaarverslag van de Rvdr gebruikt als indicatie voor de werklasm van de diverse zaken bij de Hoge Raad.

Kostprijzen

Kostprijzen van DJI, CJIB en gesubsidieerde rechtsbijstand zijn gepubliceerd in de begroting van het ministerie van Justitie. Voor overige kostprijzen is gebruikgemaakt van interne informatie.

Overige gegevens

Demografische gegevens, het consumentenprijsindexcijfer en de deflator collectieve overheidsbestedingen zijn afkomstig van het CBS. Het CBS publiceert tevens de veiligheidszorgrekeningen die financiële gegevens over het onderwerp veiligheid bevatten. Hiervan is voor deze publicatie geen gebruik gemaakt omdat de veiligheidszorgrekeningen niet gedetailleerd genoeg zijn, omdat op het moment van schrijven de gegevens voor 2009 nog niet beschikbaar waren, en omdat de veiligheidszorgrekeningen ook betrekking hebben op overlast en overtredingen en deze niet goed eruit zijn te filteren.

9 Overige bronnen**9.1 Slachtofferhulp Nederland***Informatiegebied*

De statistische gegevens over slachtofferhulp zijn afgeleid van bewerkingen door het CBS van registratiegegevens van Slachtofferhulp Nederland (SHN; zie hoofdstuk 2). De gegevens voor deze statistieken zijn gebaseerd op een extractie uit het registratiesysteem van SHN (Regas), die jaarlijks aan het CBS wordt geleverd. Tot en met 2007 was het doel een statistische beschrijving van de personen die met Slachtofferhulp Nederland in contact zijn geweest. De doelpopulatie werd daarbij gevormd door alle personen die van Slachtofferhulp Nederland een hulpaanbod hebben gekregen. Met ingang van 2007 is de wijze van registreren door SHN ingrijpend gewijzigd. Vanaf dat jaar bestaan de waarnemingseenheden uit alle beëindigde zaken waarbij SHN betrokken is geweest, en vooral die zaken waarbij hulp is aanvaard en waarbij vervolgdiensten zijn verleend. Regas bevat vanaf 2007 gegevens van alle door SHN beëindigde zaken (tot en met 2007 alle cliënten van SHN), en vormt daarmee een integrale waarneming. Zaken kunnen behalve op slachtoffers ook op betrokkenen, veroorzakers, getuigen of nabestaanden betrekking hebben. Regas bevat bij aanvaarde hulp naast informatie over de geboden dienstverlening ook persoonskenmerken van deze cliënten, zoals geboortedatum, geslacht en woonadres. Aan de hand van deze kenmerken koppelt het CBS de Regas-gegevens aan gegevens in het Sociaal Statistisch bestand (SSB), zoals herkomstgroepering, geslacht en leeftijd. In de toekomst wordt het onderzoek uitgebreid met aanvullende persoonskenmerken, zoals huishoudtype, het hebben van werk of een uitkering, gegevens over de woonbuurt, enzovoort.

Periodiciteit van de dataverzameling

De gegevens worden jaarlijks door SHN aan het CBS geleverd en door het CBS bewerkt.

Beperkingen

Vanwege het onthullingsrisico worden alleen gegevens over cliënten van Slachtofferhulp Nederland gepubliceerd als de desbetreffende bevolkingsgroep groter is dan 50 en het aantal cliënten in die groep groter is dan 10.

Eigendom en beheer

Het registratiesysteem (Regas), waarvan de statistische gegevens over slachtofferhulp zijn afgeleid, is eigendom van Slachtofferhulp Nederland, die dit systeem ook beheert. Het CBS ontvangt hiervan jaarlijks een extractie.

9.2 De beveiligingsbranche

Informatiegebied

De beveiligingsbranche komt in de CBS-statistieken in grote lijnen overeen met de bedrijfstak beveiliging en opsporing. Bedrijfstakken en branches zijn groepen van bedrijven ingedeeld naar voornaamste activiteit. Hiervoor hanteert het CBS de zogenoemde Standaard Bedrijfsindeling 1993 (SBI '93), een systematische hiërarchische indeling van economische activiteiten in zes niveaus, die in 1993 is vastgesteld.⁷ Tot de bedrijfstak beveiliging en opsporing (SBI-klasse 7460) behoren onder meer opsporings- en bewakingsdiensten, detectives, alarmcentrales, meldkamers, recherchebureaus, geld- en waardetransporten en beveiligingsadviesbureaus; eventueel in combinatie met het geven van adviezen op het gebied van alarm- en inbraakbeveiliging. Installatiebedrijven voor alarmsystemen, alarmcentrales voor persoonlijke hulp in het buitenland en onderzoeksbedrijven ten behoeve van verzekeringen vallen niet onder deze klasse. De indeling naar voornaamste activiteit (hoofdactiviteit) betekent dat er in de categorie dienstverlening bedrijven kunnen voorkomen die naast deze activiteiten ook andere activiteiten (nevenactiviteiten) uitvoeren.

De statistieken over (bedrijven in) de beveiligingsbranche zijn gebaseerd op diverse informatiebronnen. Het aantal bedrijven in de verschillende branches wordt door het CBS vastgesteld in de zogeheten *Gecoördineerde Populatie Statistiek* (GPS). Daarvoor wordt een aantal bronnen gebruikt. Voor bedrijven waarin 20 personen of meer werkzaam zijn worden de gegevens rechtstreeks uit het Algemene Bedrijven Register (ABR) overgenomen. In het ABR zijn in beginsel alle bedrijven in Nederland opgenomen die een bijdrage leveren aan het binnenlands product. Over elk bedrijf zijn kenmerken beschikbaar als de economische activiteit volgens de Standaard Bedrijfsindeling (SBI) en de bedrijfsgrootte op basis van het

⁷ Deze indeling is met ingang van 2008 herzien (SBI 2008), waarbij de indeling binnen deze branche is gesplitst in drie subklassen (particuliere beveiliging, beveiliging via beveiligingssystemen en opsporing). Voor de gegevens in deze editie is de indeling volgens de SBI '93 aangehouden.

aantal werkzame personen. Bij bedrijven met minder dan 20 werkzame personen worden de uitkomsten van het bedrijfsregister gecorrigeerd voor niet-actieve eenheden. Hiervoor wordt gebruikgemaakt van de *bedrijfstelling*. Deze telling is gebaseerd op een jaarlijkse steekproef uit het ABR. Daarbij wordt onder andere gevraagd naar het aantal werkzame personen in het bedrijf die per week 15 uur of langer werken. Bedrijven waar één of meer personen per week 15 uur of langer werken, worden ‘economisch actieve’ bedrijven genoemd. Op basis van dit onderzoek wordt het aandeel ‘economisch actieve’ bedrijven van een branche bepaald.

De *productiestatistieken* (PS-en) geven een beeld van de werkgelegenheid in en het financiële reilen en zeilen van een bedrijfstak. Voor de productiestatistieken wordt de informatie van bedrijven met minder dan 10 werkzame personen (kleinbedrijf) verkregen uit registraties van de Belastingdienst of door middel van enquêtering op steekproefbasis. De steekproefomvang varieert sterk per bedrijfstak. Bedrijven met 10 tot 50 werkzame personen worden steekproefsgewijs benaderd met een vragenlijst; bedrijven met 50 of meer werkzame personen ontvangen allemaal een enquêteformulier. Bedrijven die met een vragenlijst benaderd worden, kunnen de door het CBS gevraagde gegevens elektronisch of schriftelijk insturen; de informatie uit de registraties wordt door het CBS elektronisch verkregen.

Periodiciteit van de dataverzameling

Het ABR wordt maandelijks geactualiseerd. De bedrijfstelling is gebaseerd op een jaarlijkse steekproef uit het Algemene Bedrijven Register (ABR) van het CBS onder 35.000 bedrijven met minder dan 20 werkzame personen. De resultaten van de PS-en worden jaarlijks gepubliceerd, doorgaans binnen 18 maanden na afloop van het verslagjaar.

Beperkingen

Gegevens worden gecorrigeerd voor belangrijke breuken als gevolg van methodewijzigingen en definitiewijzigingen. Dit geldt ook voor achteraf gebleken fouten. Door een ingrijpende wijziging in het ABR zijn de gegevens over het aantal bedrijven vanaf 1 januari 2007 niet meer vergelijkbaar met de gegevens van vóór die peildatum. Omdat de uitkomsten in belangrijke mate gebaseerd zijn op steekproefonderzoek, moet rekening worden gehouden met onbetrouwbaarheidsmarges. Daarom worden de aantallen werknemers en werkzame personen in de tabellen afgerond op duizenden en de bedragen op miljoenen.

Ook is in deze statistiek geen scheiding mogelijk tussen beveiligings- en opsporingsbedrijven.

Privacyaspecten

Aangezien er geen rapportage plaatsvindt naar individuele kenmerken van bedrijfsvestigingen of ondernemingen en de bestanden niet beschik-

baar zijn voor derden, is op de gegevens uit de productiestatistieken geen privacyreglement voor derden van toepassing.

Eigendom en beheer

De gegevens over (bedrijven in) de beveiligingsbranche zijn gebaseerd op de bedrijfstelling en op productiestatistieken van het CBS.

